

Fältanteckningar från Bloggosfären Meningsskapande tekniker och vardagslivets netnologi

Jenny Gunnarsson Payne

VÄLKOMMEN TILL BLOGGOSFÄREN!

“[A]ny technology represents a cultural invention, in the sense that it brings forth a world; it emerges out of particular cultural conditions and in turn helps to create new ones” (Escobar 1994: 211).

I artikeln ”Welcome to Cyberia: Notes on the Anthropology of Cyberculture” hävdade antropologen Arturo Escobar att vi då, år 1994, stod inför en fundamental transformation av vårt moderna samhälle (1994: 211; jfr Budka & Kremser 2004). Den grundläggande förändring han refererade till var den snabba utveckling han såg mot en ny kulturell ordning, en ”cyberkultur”¹, som nu ett och ett halvt decennium senare – framförallt i Väst – på många sätt kan sägas ha realiserats. I den svenska kontexten kan vi till exempel konstatera att Internet i allt högre utsträckning har kommit att bli del av de flesta svenskers vardag (se Findahl 2009). Som etnolog ligger det mig nära till hands att fundera närmare kring vad just denna virtuella vardaglighet innebär kulturellt såväl som metodologiskt. På vilka sätt påverkas människors vardag av Internets utbredning och utvecklingar? Hur undersöker vi bäst människors vardagsanvändande av Internet? På vilka sätt kan vi bäst använda eller omformulera etnologiska metodologiska kompetenser för att undersöka detta fortfarande relativt nya och underutforskade område? I den här artikeln kommer jag att närma mig dessa frågeställningar genom min egen pågående forskning om feministiskt bloggande. Jag kommer att börja med en inledande diskussion av bloggande som meningsskapande teknologi och etnologiskt undersökningsobjekt genom att kontextualisera bloggande i ett vidare senmodernt sociokulturellt och politiskt sammanhang. I relation till detta förstår jag bloggande som ett tidstypiskt fenomen, inte bara med avseende på den teknologiska utveckling som gjort bloggandets praktiker möjliga, utan också med hänsyn till bloggande som en form av mikroberättande – en prototypiskt senmodern form av berättande. Sedan fortsätter jag med en metodologisk diskussion kring

¹I uttrycket ”cyberkultur” inkluderar Escobar både informations- och kommunikationsteknologier och biologiska teknologier (1994: 211).

onlineetnografi där jag i synnerhet undersöker *reflexivt teknikanvändande* (se Hine 2000: 23) som en möjlig ingång till deltagande observation i bloggosfären.

MIKROBERÄTTANDETS MENINGSSKAPANDE TEKNOLOGI

Även om bloggande och bloggläsning generellt sett inte är den vanligaste formen av Internetanvändning är dessa praktiker desto vanligare bland kvinnor, framförallt i de lägre åldersgrupperna. I åldern 16–25 år har så många som var femte kvinnlig Internetanvändare skrivit blogg eller gör det, och 60 % av alla användare i den här gruppen läser eller skriver själva bloggar. Den mest populära formen utav blogg är den personliga ”livsloggen”; hela 64 % av alla svenska bloggar består av sådana onlinedagböcker där läsaren kan följa och kommentera blogg författarens vardag (Findahl 2009: 32–33).

DET PERSONLIGA ÄR POLITISKT 2.0: FEMINISTISKA MIKROBERÄTTELSE

I feministiska sammanhang utgör vardagsbloggande en fortsättning på och förändring av det välkända slagordet ”det personliga är politiskt” (Beetham och Valenti 1997: 2–3), och vissa feministiska bloggforskare har därför jämfört kvinnors bloggande med den ”medvetandehöjande träning” som var ett viktigt inslag i den radikalfeministiska rörelsen som blomstrade på 1970-talets (Kennedy 2007; Wood 2008). Tillsammans med andra cyberfeministiska praktiker har det också sagts att bloggande har inherenta feministiska kvaliteter och gränsoverskridande potentialer – inte bara till gränsoverskridande mellan nationer och kulturer, utan också mellan offentliga och privata sfärer; institutionella och enskilda domäner; privata intressen och kommersiella (Beetham och Valenti 2007: 2–3). Medieforskarna Niels van Dorn, Liesbet van Zoonen och Sally Wyatt har till och med kallat bloggandet för en anmärkningsvärd intersektion mellan det ”traditionellt kvinnliga dagboksskrivandet” och ”traditionellt manliga informations- och kommunikationsteknologier (IKT)” (Doorn, Van Zoonen and Wyatt 2007: 4). Andra

feministiska forskare har däremot avfärdat bloggar som verktyg för feministisk politik. Brittiska sociologen Nina Wakeford har till exempel i en intervju ställt sig frågande till det feministiska bloggandets möjligheter att ha någon konkret politisk inverkan. Hon menar därför att medan de visserligen kan fungera som ett sätt att initiera debatter, är deras roll för feministisk aktivism oklar (<http://www.guardian.co.uk>).

Det kännetecken som paradoxalt nog använts för att argumentera både för och emot bloggandets feministiska potential är således att de i regel (om än inte alltid) i första hand består av feministiskt tolkade vardagsberättelser, snarare än politiska manifest. Karaktäristiskt för feministiskt bloggande är istället dess produktion av feministiska *mikroberättelser* – inte bara i den bemärkelsen att bloggskribenternas egna vardagsupplevelser görs tillgängliga för allmän skärskådan, utan också genom att de initierar och skapar utrymme för läsarnas mikroberättelser inom ramarna för det i regel befintliga utrymmet för läsarkommentarer. Läsare kan kommentera bloggarens berättelser genom att ge tips eller råd, uttrycka medkänsla eller igenkänning, dela med sig av egna liknande vardagsberättelser, eller rent av döma skribenten på basis av berättelsernas innehåll. Denna mikroberättandets praktik är därmed inte unik för den feministiska rörelsen, utan följer i fotspåren av en allt större utbredning av mikroberättelser i det offentliga rummet – något som kännetecknar vår senmoderna samtid där förment allmängiltiga ideologiska och religiösa så kallade ”stora berättelser” kommit att konkurrera med, kompletteras av eller i vissa fall till och med ersättas med vardagliga, singulära berättelser, mikroberättelser, när det gäller att erbjuda vägledande principer för våra allt mer utökande antal personliga beslut (se Plummer 2000; 2003). I min förståelse av feministiskt bloggande ser jag därför bloggen som en form av medborgarmedium som – trots att de mer sällan många andra former av ”alternativa medier” har några samhällsomvälvande anspråk – har potentialen att förändra det hegemoniska medielandskapet, och att utmana sederterade sociala koder, naturaliserade identiteter och institutionaliserade sociala relationer (Rodriguez 2001: 20).² I min forskning är jag därför intresserad av att de *hur* naturliggjorda normer kring genus och sexualitet reproduceras, reaktiveras och utmanas genom feministiska bloggandepraktiker.

BLOGGEN SOM MENINGSSKAPANDE TEKNOLOGI

Då själva bloggteknologin utgör ett centralt möjlighetsvillkor för både de former feministiskt

²Som medborgarmedium betraktat kan det feministiska bloggandet förstås som ett sätt att utöva intimt medborgarskap (Oleksy 2009; Plummer 2003). Ordet ”intimt” bör i den här kontexten förstås i sin dubbla bemärkelse: dels i termer av ”privat”, ”förtrolig” och ”nära”; och dels i dess mer könsliga betydelse som något som är kopplat till kroppslighet, sex, sexualitet och erotik (jfr Svenska Akademiens Ordbok, <http://g3.spraakdata.gu.se/saob/>).

vardagsberättande kan ta, hur det kommer att distribueras och de olika sätt på vilka de kommer att läsas, förstår jag den i termer av en *meningsskapande teknologi* (Drotner 2008; se även Lundby 2008). Som sådan betraktad, och i likhet med andra former av användarvänliga och interaktiva medier som faller under paraplybeteckningen Web 2.0, å ena sidan underlättar och skapar bloggteknologin nya möjligheter för produktionen av feministiskt mikroberättande – men å andra sidan sätter den också vissa ramar för och begränsar berättelsernas form, innehåll och spridning. För den feministiska rörelsen innebär bloggteknologin både en fortsättning på en lång tradition av mikroberättande praktiker i form av självpublicering (magasin, bulletiner, fanzines) och fysiska mötesplatser för berättande (som t.ex. medvetandehöjande grupper), och en förändring av dess förutsättningar. Dessa former av mikroberättande har varit och är i sin tur nödvändiga för feministisk meningsproduktion. Den sentida medieutvecklingen där de traditionella massmedierna (press, radio, television) faktiskt för första gången i världshistorien har kompletterats med en explosion av olika former av så kallade ”många-till-många-medier” (Pajnic och Downing 2009: 9; Atton 2004: xi) förändrar dock förutsättningarna för feministiska berättarpraktiker genom att öka möjligheter för en (kvantitativt såväl som geografiskt) större distribution av mikroberättelser, som med endast ett knapptryck gör dem tillgängliga i det offentliga virtuella rummet. En följd av denna ökade tillgänglighet av redskap för icke-professionell medieproduktion är även att produktionen av dessa medier i allt större utsträckning sker i medieproducenternas vardagsmiljöer (hem, arbetsplatser, skola) (jfr Drotner 1996). Bloggandets ”vardaglighet” ligger därför både i deras karaktäristiskt vardagsorienterade mikroberättelser och de sätt på vilka detta specifika teknikanvändande är integrerat i bloggskribenternas vardagskontexter (hem, skola, arbete). Jag menar att dessa två aspekter inte kan förstås som åtskilda från varandra, och att en fördjupad förståelse av bloggandets praktiker därför bör ta dem båda i beaktande – och det är framförallt i relation till denna flertydiga ”vardaglighet” jag vill lyfta fram vikten av att bygga vidare på den etnologiska metodologiska traditionen att närma sig människors vardag genom deltagande observation.

REFLEXIV TEKNIKANVÄNDNING SOM ETNOGRAFISK METOD

Förutom kanske mer uppenbara metodologiska angreppssätten som etnografiska intervjuer och analys av bloggarnas representationer i form av text, bild och ljud vill jag särskilt lyfta fram *reflexiv teknikanvändning* (se Hine 2000: 32) som ett fruktbart inslag i en Internetetnografi som söker fånga vardagsanvändandet av en särskild teknologi. Christine Hine, en pionjär på det området, beskriver målet med en reflexiv teknikanvändning (*reflexive engagement with the*

technology) som det klassiska etnografiska att fånga "den levda erfarenheten", och höjer därför ett varnande finger för att enbart förlita sig på Internet som "arkiv".³ Trots att Internets arkiverande egenskaper onekligen kan vara praktiska och utgöra ett gott komplement till dokumenterade fältanteckningar och inspelningar, kan en alltför stor tillförsikt till Internet som arkiv vara riskabel då viktiga etnografiska kunskapsmål riskerar att gå förlorade. Hine själv nämner erfarenheten av synkronisk kommunikation online som exempel på en central erfarenhet för mellanmänsklig interaktion i så kallade MUDs⁴ (2000: 23) – en erfarenhet som visserligen inte fyller samma funktion i bloggosfären, men som trots allt utgör ett talande exempel för hur viktig kunskap kan gå förlorad om man inte söker bygga in olika möjliga vardagserfarenheter av den specifika teknologin i de etnografiska metoder som används för att förstå dem. I etnografiska studier av bloggandepraktiker – och andra typer av sociala medier – är det därför viktigt att vara medveten om och anpassa metodologiska strategier till den specifika studiens kunskapsmål.

DEN BLOGGANDE BLOGGFORSKAREN: ETNOGRAFISKA MÖJLIGHETER

Även om en stor del av mitt fältarbete i bloggosfären har bestått i att helt enkelt "surfa runt" och läsa bloggar och bloggkommentarer samt följa bloggarnas länkar insåg jag snart att detta observationsförfarande, som reflexiv teknikanvändning betraktat, förfarande hade begränsningar gällande mina möjligheter till kunskapsproduktion om bloggande som vardagspraktik (snarare än *bloggläsande* som vardagspraktik). För att ytterligare försöka nyttja den deltagande observationens potential bestämde jag mig därför för att inta en mer synlig roll i fältet och öka graden av *deltagande* i mina observationer: dels genom att kommentera på de bloggar där min forskaridentitet var känd av skribenterna och därmed aktivt interagera med dem; dels genom att starta en egen forskningsblogg. Den sistnämnda skulle i första hand fungera som en förankring i bloggosfären där jag kunde presentera mig själv för presumtiva och bekräftade informanter, men också som ett praktiskt sätt att samla länkar till de bloggar jag besökt, och som en digital fältdagbok där jag kunde föra fältanteckningar, både i form av offentliga reflektioner och i form av privata fältanteckningar till vilka endast jag själv hade tillgång, "backstage" på bloggans administratörssidor.

³Att använda Internet är givetvis bedrägligt även på andra punkter – inte minst dess ständiga föränderlighet. Om material från Internet ska användas som arkivmaterial i traditionell bemärkelse bör detta inte ske online, utan i arkiv såsom Kulturarw3 eller andra Internetarkiv (se t.ex. <http://www.kb.se/soka/internet/sv-webbsidor/om/>) där urval och insamlings- och arkiveringsmetoder framkommer tydligt och därför kan tas i beaktande i analysförfarandet.

⁴MUD betyder *multi-user* dungeon (alt. multi-user dimension, multi-user domain), vilket är en form av datorprogram som tillåter multipla användare att delta i rollspel i en virtuell verklighet, oftast på Internet.

REFLEXIV TEKNIKANVÄNDNING I PRAKTIKEN OCH DET BANALAS ANVÄNDBARHET

Trots att en möjlig invändning mot reflexiv teknikanvändning som etnografisk metod är att den inte kan erbjuda kunskap om någon annans "levda erfarenhet", utan alltid nödvändigtvis utgör etnografens egen partikulära erfarenhet, bör inte värdet av en sådan situerad erfarenhet underskattas. För min egen del består den kanske mest självklara kunskapen teknikanvändandet bidragit till i fältarbetsprocessen helt enkelt av kunskap om hur bloggteknologin utvecklats under de senaste åren. Bloggandet har bidragit också till andra, kanske till synes banala insikter, som till exempel kunskap om de tekniska kompetenser som trots allt tal om användarvänlighet faktiskt krävs för att starta, och framförallt underhålla en blogg (i alla fall en som anses läsvärd och någorlunda estetiskt tilltalande för en vidare läsekrets än de närmast sörjande). Inte minst bidrog det egna bloggandandet till insikter om de gedigna investeringar i tid och engagemang som krävs för att alls bli läst, och för att få läsare att återkomma. För trots att dessa nya medier *i princip* är tillgängliga för "alla", innebär också en alltmer ökande mängd berättarröster i det offentliga rummet att inte "alla" röster kommer att höras. Ett exempel på en erfarenhet som tidigt gjorde mig uppmärksam på detta var den långa tid och de många insatser det tog från min sida för att ens få bloggen registrerad av sökmotorn Google; en frustrerande och tidskrävande erfarenhet, men en sådan som bland annat ledde mig till att ställa frågor till informanterna kring deras strategier för att få fler "träffar", det vill säga fler besökare på sina respektive bloggar.⁵ Som ovan listade insikter implicerar blev min forskningsblogg aldrig någon kioskvältare i bloggosfären, och en återkommande läsekrets låter fortfarande vänta på sig. Istället för att fungera som dagligt uppdaterade reflektioner kring min pågående forskningsprocess, som jag inledningsvis hade tänkt, ledde så småningom det tröstlöst låga antalet "träffar" till att bloggans funktion nu ändrats till ett ställe att föra egna fältanteckningar till vilka enbart jag själv har tillgång.⁶ Min dåliga bloggstatistik kunde enkelt inte rättfärdiga den tid det tog mig att arbeta med bloggen; för vad är egentligen värdet av en forskningsblogg om den inte lockar några läsare? Trots att det i nuläget står mig klart att jag initialt överskattade både presumtiva informanters intresse i min forskningsprocess – och underskattade det tidsödande arbetet att underhålla en blogg var dock tiden jag spenderade på den värdefull. De nya kunskaper jag erhöll rörde sig nämligen om just vad som händer "backstage" på en blogg; om strategier för att bli läst och möjligheterna att misslyckas; om

⁵För en djupare diskussion kring kombinationen av deltagande observation online och offlineintervjuer, se Sade-Beck (2004).

⁶Som fältdagbok för onlineetnografi är bloggen idealisk, inte minst p.g.a. att den på ett enkelt sätt tillåter användande av hyperlänkar och inkorporering av bilder, ljud och film direkt i texten.

olika möjliga val som finns tillgängliga för bloggans utseende; och, om vikten av funktioner som så kallade "pingar" och "trackbacks" för att bli läst, för att nämna några exempel – alla kunskaper som inte kan erhållas genom att enbart studera det material som publiceras i bloggform. Förutom de kunskaper jag vann genom processen gav den mig också en onlinesynlighet som gör mig mindre anonym för både bloggare och läsare då jag kommenterar deras inlägg och, så att säga "talar med dem" online. Det är nämligen inte i första hand som bloggare jag kommit att hitta sätt att ingå i samtal med mina informanter online, utan främst som aktiv bloggläsare där jag har kommenterat deras inlägg på bloggen som ett sätt att mer aktivt interagera med mina informanter och deras läsare online.⁷ I denna interaktion visade sig den egna bloggen dock spela en viktig roll i att göra mig som fältarbetande forskare mindre anonym. Dels fungerar bloggen som ett enkelt sätt att erbjuda en med endast musklick tillgänglig kortfattad presentation av mig och min pågående forskning. Dels ger bloggen mig möjlighet att ackompanjera mina kommentarer på andras bloggar med en "avatar" i form av ett porträttfotografi av undertecknad, vilket ytterligare bidrar till att av-anonymisera min onlinenärvaro och förstärka min synlighet på fältet – och därmed ytterligare synliggöra mig som medskapare av det fält jag undersöker (se även Markham 2005: 258).

AVRUNDANDE REFLEKTIONER KRING ETT PÅGÅENDE EXPERIMENT

Reflexiv teknikanvändning är en metodologisk strategi som bejakar och söker utnyttja forskarens roll som medskapare av sitt studieobjekt – i det här fallet, den feministiska "bloggosfären". Trots att min egen forskning i skrivande stund befinner sig i ett relativt tidigt skede i processen har dess användbarhet som en

del av en "vardagslivets netnologi" redan nu manifesterat sig på flera sätt. Att aktivt använda den teknik som bloggarna integrerat i sina vardagsliv har bidragit med en medvetenhet om bloggandet som just vardagsaktivitet (snarare än enbart publicerad produkt), vilket i sin tur inte minst har gynnat intervjusamtalen med informanterna genom att öppna upp för frågeställningar kring teman jag annars inte skulle ha varit medveten om. Reflexiv teknikanvändning erbjuder ett redskap att undersöka inte bara de feministiska bloggarnas själva mikroberättelser – utan också det feministiska bloggandets mikroberättande, både med avseende på bloggarnas eget berättande, och det mikroberättande som sker inom ramarna för kommentarsfälten. Att inkorporera reflexiv teknikanvändning i mitt pågående "fältarbete i bloggosfären" har visat sig vara en välfungerande metodologisk ingång för att förstå de *sätt* på vilka bloggandepraktikerna sker – och därigenom hitta en möjlig ingång till att fördjupa förståelsen för bloggteknologin som meningsskapande teknologi.

Trots att jag är övertygad om att reflexiv bör vara ett centralt inslag i vad vi lite lekfullt kan kalla en "vardagslivets netnologi", återstår dock att se vilket denna strategis fulla potential är. "Cyberetnografen" befinner sig nämligen, med sitt ringa ett och ett halva decennium sedan Escobar deklarerade dess nödvändighet för att förstå den "cyberkultur" som då ännu låg i sin linda, fortfarande i ett relativt tidigt stadium. Det enda vi därför kan vara säkra på i nuläget är att ytterligare metodologiska diskussioner och metodutveckling är både nödvändig och oundviklig om etnologin ska fortsätta att bidra med nya såväl som mer etablerade insikter i hur vi ska förstå samtida utvecklingar vad gäller Internet och dess meningsskapande teknologier – ett ämne som jag bestämt hävdar är ett område som etnologer med sina kunskaper om vardagskulturer, "levd erfarenhet" och olika berättarpraktiker torde vara särskilt lämpade att förstå.

⁷Notera att detta av forskningsetiska skäl har skett först efter att jag haft kontakt med dem utanför bloggen (genom e-post och/eller samtalsintervju) och därmed klargjort min forskarposition och mitt syfte.

REFERENSER

- Atton, Chris 2004. *An Alternative Internet: Radical Media, Politics and Creativity*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Beetham, Gwendolyn and Jessica Valenti 2007. Blogging Feminism: (Web)Sites of Resistance. *S&F Online* 5 (2), Spring 2007. (Tillgänglig: www.barnard.edu/sfonline/blogs/intro_01.htm, senast tillgänglig 2010-02-16)
- Bergquist, Magnus 2001. Mot Cyberrymden – och vidare: Etnologisk och folkloristisk IT-forskning på frammarsch. *Kulturella perspektiv* 1: 2001.
- Budka, Philipp and Manfred Kremser 2004. CyberAnthropology – Antropology of Cyber Culture. Stefan Kittel, Barbara Plankensteiner and Maria Six-Hohenbalken (red.), *Socio-Cultural Anthropology: Perspectives and research activities from Austria*. Wien: Loecker Verlag.
- Cochrane, Keira 2006. The Third Wave: at a computer near you. *The Guardian*. 2006-03-31. (<http://www.guardian.co.uk/world/2006/mar/31/gender.uk>, tillgänglig: 2010-01-31)
- an Doorn, Niels & Lisebet van Zoonen & Sally Wyatt 2007. Writing from Experience: Presentation of Gender Identity on Weblogs. *European Journal of Women's Studies*, 2007; 14; 143-159.
- Drotner, Kirsten 1996. Ethnographic Enigmas: The Everyday in Recent Media Studies. *Nordic Cultural Studies*, 1996; 8 (2); 341-357.
- Drotner, Kirsten 2008. Boundaries and Bridges: Digital Storytelling in Education Studies and New Media. Knut Lundby (red.), *Digital Storytelling, Mediatized Stories: Self-Representations in New Media*. New York: Peter Lang.
- Hine, Christine 2000. *Virtual Ethnography*. Thousands Oaks: Sage.
- Escobar, Arturo 1994. Welcome to Cyberia: Notes on the Anthropology of Cyberculture. *Current Anthropology* 1994; 35(3); 211-223.
- Findahl, Olle 2009. *Svenskarna och Internet 2009*. World Internet Institute. (<http://www.wii.se/publicerat/rappporter.html>, senast tillgänglig 2010-02-21)
- Kennedy, Tracy L. M. 2007. The Personal is Political: Feminist Blogging and Virtual Consciousness-Raising. *The Scholar and Feminist Online*. Spring 2007. (Tillgänglig: <http://www.barnard.edu/sfonline/blogs/printtke.htm>, 2010-02-17)
- Lundby, Knut 2008a. Editorial: Mediatized Stories: Mediation Perspectives on Digital Storytelling. *New Media & Society*, 2008; 10; 363-371.
- Lundby, Knut (red.) 2008b. *Digital Storytelling, Mediatized Stories: Self-Representations in New Media*. New York: Peter Lang.
- Oleksy, Elzbieta (red.) 2009. *Intimate Citizenships: Gender, Sexualities, Politics*. Oxon & New York: Routledge.
- Pajnic, Mojca & John D. H. Downing 2008. Introduction: The Challenges of Nano-Media. Mojca Panic & John D. H. Downing (red.), *Alternative Media and the Politics of Resistance: Perspectives and Challenges*. Ljubljana: Peace Institute.
- Plummer, Ken 2003. *Intimate Citizenship: Private Decisions and Public Dialogues*. Seattle: University of Washington Press.
- Plummer, Ken 1995. *Telling Sexual Stories: Power, Change and Social Worlds*. London: Routledge.
- Rodriguez, Clemencia 2001. *Fissures in the Mediascape. An International Study of Citizens' Media*. Cresskill, NJ: Hampton Press.
- Sade-Beck, Liav 2004. Internet Ethnography: Online and Offline. *International Journal of Qualitative Methods*. 3 (2) June, 2004.
- Svenska Akademiens Ordbok*, <http://g3.spraakdata.gu.se/saob/>
- Wood, Elizabeth Ann 2008. Consciousness-raising 2.0: Sex Blogging and the Creation of a feminist Commons. *Feminism & Psychology*, 2008; 18; 480-487.

FÖRFATTARE

Jenny Gunnarsson Payne är fil. dr i etnologi vid Södertörns högskola.